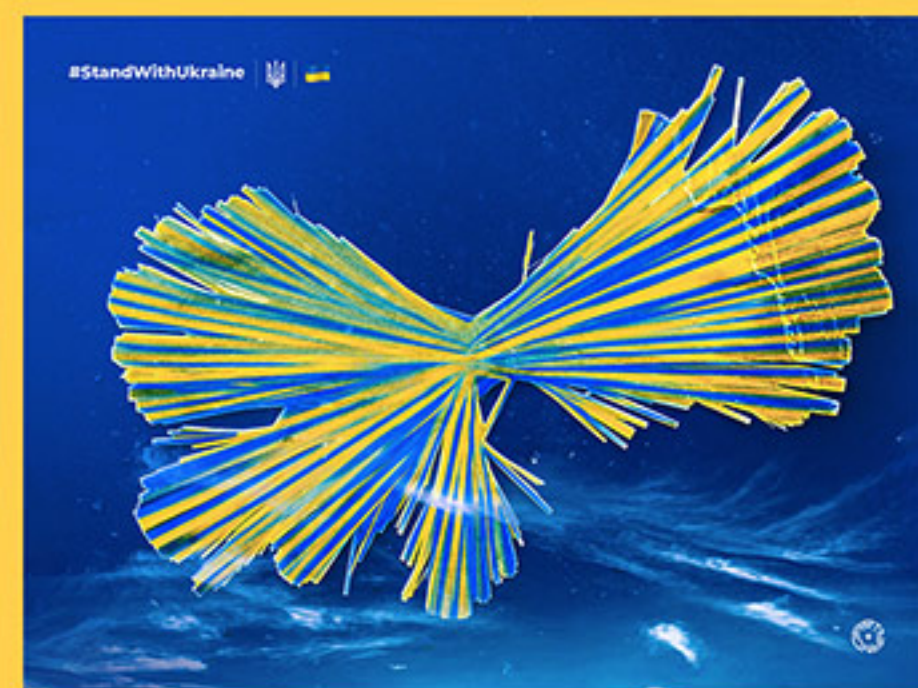

Рефлексія

МИСТЕЦТВО В ОКУПАЦІЇ

Вуста мовчать, говорять очі,
Та скільки болю і думок.
Якесь мовчання те пророче,
І кожен з нас новий пророк.

NG

Проект відбувається в межах реалізації програми #ZMINA_2_0 "Субгранти для культурних проєктів" фонду ІЗОЛЯЦІЯ за фінансової підтримки Європейського Союзу.

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

ІЗОЛЯЦІЯ
PLATFORM FOR CULTURAL INITIATIVES

Цей проєкт був спрямований на дослідження мистецтва в умовах окупації, на виявлення викликів, які постали перед митцями з окупованих міст, а також на дослідження ефекту вигорання. Ми висвітили неймовірні історії митців та діячів культури, які проживали в окупації, а зараз є внутрішньо переміщеними особами.

Ця книга зосереджена на митцях міста Бердянськ, який все ще окупований на день її видання. На основі проведених інтерв'ю ми показали роздуми, рефлексії, а також твори митців, які певний час знаходилися в окупації. Ми не могли мовчати й мали говорити про складні умови, в яких опинилось мистецтво під час війни. Це необхідно для розуміння людством глобальної потреби збереження культурної спадщини.

Також ми розмірковували про тренди мистецтва України під час боротьби за свою незалежність.

У цьому проєкті ми продемонстрували, як змінювались цінності та мотиви українських митців під час війни. Тепер сюжети мистецьких творів розказують про боротьбу українського народу проти загарбників. Тепер меседжами творчості є заклик про підтримку України в ці важкі часи. Все більше у творах українських митців присутня українська символіка, що свідчить про ідентичність української культури.

Війна закінчиться, і поступово будуть з'являтися інші сюжети, суспільство повернеться до звичних цінностей, однак ще довго в роботах українських авторів буде присутній біль та незламність українського народу.

ВСТУП

"Мистецтво в окупації. Рефлексія" є книгою, що впливає на розуміння того, що мистецтво може виживати та процвітати навіть у найтяжчих умовах. Ця книга – сповідь про стійкість духу, про те, як мистецтво стає нашим щитом та мечем, вічною іскрою надії у серці темряви.

Відкриваючи цю книгу, Ви не просто починаєте читати історію. Ви крокуєте мостом, який з'єднує біль та надію. Ви перетинаєте поріг у світ, в якому кожен штрих пензля, кожен рух, кожне слово пройняте відчаєм та сподіванням. Світ, де мистецтво стає не лише виразом душі, а й спротивом, засобом виживання, вірою в майбутнє.

Ця книга є свідченням великої мужності, що виривається з глибин людського духу в умовах найтяжчих випробувань. Вона відкриває нам очі на силу творчості, на те, як вона може втілювати надію, коли нічого іншого не лишається.

Ви станете свідком неймовірних історій мужності, самовідданості та непохитного духу, що відбувались на тлі війни та окупації. Ці історії наповнені емоціями, що пронизують серце, вони викликають співчуття, обурення, гордість і дивовижне почуття любові до мистецтва.

Ця книга – це серія інтерв'ю, які дозволяють Вам зазирнути в серця митців, які опинилися в окупації та згодом знайшли можливість виїхати на підконтрольні Україні території. Їхні історії відкриваються перед Вами, переплітаючи емоції, болісні спогади, мужність та невідому потребу втілювати красу через своє мистецтво, попри обставини.

Ви побачите їх творчий процес, відчуєте їх відчай, біль та страх, але, що найважливіше, їх стійкість, мужність та невмирущу надію. Вони покажуть Вам, як окупація вплинула на їхнє мистецтво, на їхню творчу візію, і як, в кінцевому підсумку, вони використовують своє мистецтво, щоб протистояти цьому натиску.

Це мандрівка крізь час і простір, крізь війну і мир, крізь страждання і радість, де в кожному розповідчі Ви знайдете частинку себе.

УДК: 7.036.3:94(477)

«Мистецтво в окупації. Рефлексія» досліджує стійкість мистецтва та народу України в умовах війни та окупації, зосереджуючись на досвіді митців та культурних менеджерів Бердянська, міста, яке з перших днів війни опинилося під окупацією. На момент видання цієї книги війна все ще триває, а Бердянськ досі знаходиться під окупацією. Книга є свідченням незламного духу людської творчості, демонструючи, як мистецтво стає засобом опору, виживання та надії в часи надзвичайної біди. У серії інтерв'ю читачі потрапляють у серця митців, які продовжували творити та виражати красу, незважаючи на важкі обставини.

Це переконливе дослідження висвітлює роль мистецтва як відображення наших найглибших емоцій і маяка надії, підкреслюючи його силу протистояти варварству, надихати мужністю та запалювати вогонь стійкості. «Мистецтво в окупації» — це більше, ніж оповідь; це подорож, яка розкриває трансформаційну силу мистецтва перед обличчям труднощів.

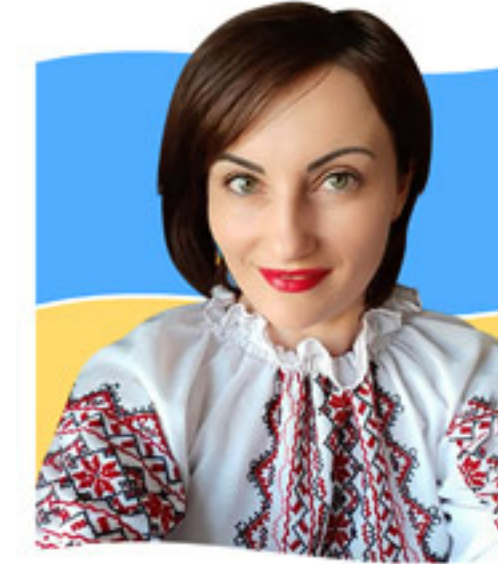
ISBN 978-617-7819-41-6

© Яна Сичікова, Сергій Ковачов, Анастасія Попова,
Ганна Лопатіна, Наталя Цибуляк

Проект відбувається в межах реалізації програми #ZMINA_2_0 "Субгранти для культурних проєктів" фонду ІЗОЛЯЦІЯ за фінансової підтримки Європейського Союзу.

МИТЦІ

Наталія Гумен (NG)

Поетеса, вчителька

ст. 4-5

Катерина Шальнева

Студентка

ст. 6-9

Олена Мартиненко

Викладач

ст. 10-11

Ксенія Клейнос

Громадська діячка

ст. 12-13

Віра Кустря

Школярка

ст. 14-17

Ковачов Сергій

Графічний дизайнер

ст. 18-25

Марія Ревіна

Школярка

ст. 26-27

Віталіна Ганзіна

Письменниця

ст. 28-29

Анастасія Панова

Вчителька

ст. 30-33

Юлія Тараненко

Викладач

ст. 34-35

Олег Балабан

Культурний менеджер

ст. 36-37

Степан Герилів

Волонтер, поет

ст. 38-39

NG (Наталія Гумен)

Вік 46 років

Діяльність Поетеса, вчителька

Окрім основної діяльності, до окупації, Наталія працювала ведучою телевізійного проекту «Мовна хвилинка» на бердянському телебаченні.

Перша її збірка патріотичних поезій «Палітра» містить вірші української тематики, любові до рідної землі, рідної мови, два роки тому була презентована в Центральній бібліотеці міста Бердянськ.

Під час окупації пані Наталія писала дуже багато віршів, розміщувала їх на своїй сторінці в фейсбуці і через добу видаляла, «тому що боялася, що вони можуть знайти сторінку..., щоб не побачили 😞, не почули 😞, не дізналися... 😞».

Друга збірка її поезій – це «вірші про цінність людського життя, про те, що українці змінилися, що стали не просто нацією, стали родиною, де кожен один за одним, де українець – це не просто представник нації», і вона неодмінно от-от побачить світ.

РОЗКИДАЛО МОЮ РОДИНУ ПО УКРАЇНІ. МІЖ НАМИ
КІЛОМЕТРИ СЛІЗ І БОЛЮ. І ЯК Я ПОЯСНЮ СВОЇЙ
ДИТИНІ, ЩО МАЄМО ТАКУ МИ З НЕЮ ДОЛЮ...

ЦЯ ТИША ОКУПОВАНОГО МІСТА, ВОНА ТЕЖ СТРАШНА.
СТРАШНО ГОВОРИТИ, ОДНАК СТРАШНО І НЕ ГОВОРИТИ.
СТРАШНО ЧУТИ І НЕ ЧУТИ. ТОБТО, ОСЬ ТАКА БАГАТО-
ВИМІРНОСТЬ ЦІЄЇ ВІЙНИ, ЦІЄЇ ОКУПАЦІЇ

NG

Деякі з віршів NG, що були написані після початку війни

Як же я хочу додому!

Як же я хочу додому...
Як нестерпно хочу додому...
До болю у скронях, до сліз,
І знову в альбомі ескіз.
Малюю я море і мамір.
Немов у батьківській хаті
Накритий стіл, вишиванка...
Бердянські ночі і ранки...
Як же я хочу додому!
Як нестерпно я хочу додому!
До болю у серці, до сліз...
І знову новий ескіз.
Малюю я танки, окопи.
Римчу віршовані стони.
Молю я Бога щоранку:
Побачити мамір на ганку.
Живу... і хай усміхнеться...
І серце на мить стрепенеться...
Боже! Як я хочу додому...
Я нестерпно хочу додому...

N4
Лютий 2023

Живий

В мені колись було багато світла,
Я сяяла любов'ю і теплом.
Тепер кудись те Боже світло зникло,
Сховалося за темним склою.
Дістала свічку, запалила знову,
Та вітер погасив її вночі,
Не врятували навіть світанкові
Мої молитви, слези і плачі.
Шукала в небі сонячне проміння,
Зривалася немов в останній бій,
І раптом запалало провидіння:
Я запалала. Бо твоє "живий".

N4
Квітень 2022

Українці

Важливо, де ти і з ким,
Хто ділить з тобою хлібину.
Кого обіймаєш вночі,
І чи поряд твоя людина.
Не бійся витратити крил,
Якщо тримають за руку.
Ти просто постійно вір
У серця свого стукіт.
Тобі вистачить сил
Тримати за горло чужинця.
Не бійся витратити крил,
Бо є вони лиш в українців!

Я УКРАЇНКА, Я НЕ ВМІЮ ЖИТИ В ІТАЛІЇ. Я
НЕ ВМІЮ ЖИТИ В АМЕРИЦІ. Я ВМІЮ ЖИТИ ТУТ,
В УКРАЇНІ. Я НІКОЛИ СОБІ НЕ ПРОБАЧУ ТОГО,
ЩО Я ВИІДУ ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ. ДЛЯ ЧОГО ТОДІ
ВСЕ МОЄ ЖИТТЯ? ДЛЯ ЧОГО Я ПИСАЛА, ДЛЯ
ЧОГО Я ГОВОРИЛА ЦЕ ВСЕ? ДЛЯ ЧОГО Я КРИЧУ
ПРО ОКУПАЦІЮ І НАЖУ ПРО ТЕ, НАСКІЛЬКИ
СКЛАДНО УКРАЇНЦЯМ, ЩОБ ПОТІМ
РОЗВЕРНУТИСЯ І ВИЇХАТИ? НІ, Я ЦЬОГО
НІКОЛИ НЕ ЗРОБЛЮ. ЯК БИ НЕ БУЛО СКЛАДНО
ТУТ, АЛЕ БУДУ ЗАЛИШАТИСЯ ТУТ ДО КІНЦЯ!

Родина

Розкидало мою родину по Україні.
Між нами кілометри сліз і болю.
І як я поясню своїй дитині,
Що маємо таку ми з нею долю.
І телефон сумує час від часу,
Зв'язок стає коштовністю прозіння,
З родини нашої створили біомасу,
Але ми маємо міцне коріння.
І хай зрудали нам гілки колючі,
Знесли всі стебла нашої родини,
Ми ще з коріння підірвемо кручі,
І буде рід, і мамі, і дитина.

Зустріч

Колись прокинувся від дзвінка раптово,
Зберу валізу з легкої руки,
За три години буду на пероні,
Шукатиму знайомих навкруги.
Довкола сміх від щасття перемоги,
Обійми рідних, наші прапори!
Ми ідемо нарешті всі додому
До краєвидів рідної землі!
Ніхто не спатиме у душному вагоні,
А я писатиму віршовані рядки,
І ось та мить – на рідному пероні
Мене чекають друзі і батьки!
Тремтять від щасття серце материнське,
Нарешті вдома доньки і сини.
Нас зустрічає місто українське
І з спогадами клятьої війни.

N4
Січень 2023

Катерина Шальнева

Вік 21 рік

Діяльність Студентка

Молода мисткиня, студентка Київського національного університету культури і мистецтв, яка навчається на графічного дизайнера, яка півроку жила в окупації, а зараз розповідає про цей період через свої картини 8

До війни її життя було пов'язано із творчістю. Катерина 5 років навчалася у художній школі, і навіть, попри спротив батьків, вступила на творчу спеціальність, щоб розвивати свій таланти. Бо вона хотіла малювати. Навчаючись в університеті, молода мисткиня захоплювалася різними сферами - діджитал живописом, леттерингом, анімацією, графічним дизайном. Однак, пошук себе у творчості продовжувався...

« УКРАЇНА - ЦЕ ІН'ЕКЦІЯ СВОБОДИ »

К. ШАЛЬНЕВА

Війна та перебування в окупації допомогли Катерині віднайти свій інструмент для творчості, за допомогою якого вона планує говорити про все те, що зараз переживають люди в окупації.

© К. Шальнева «Я тебе ніколи нікому не віддам»

Kateryna Shalnieva

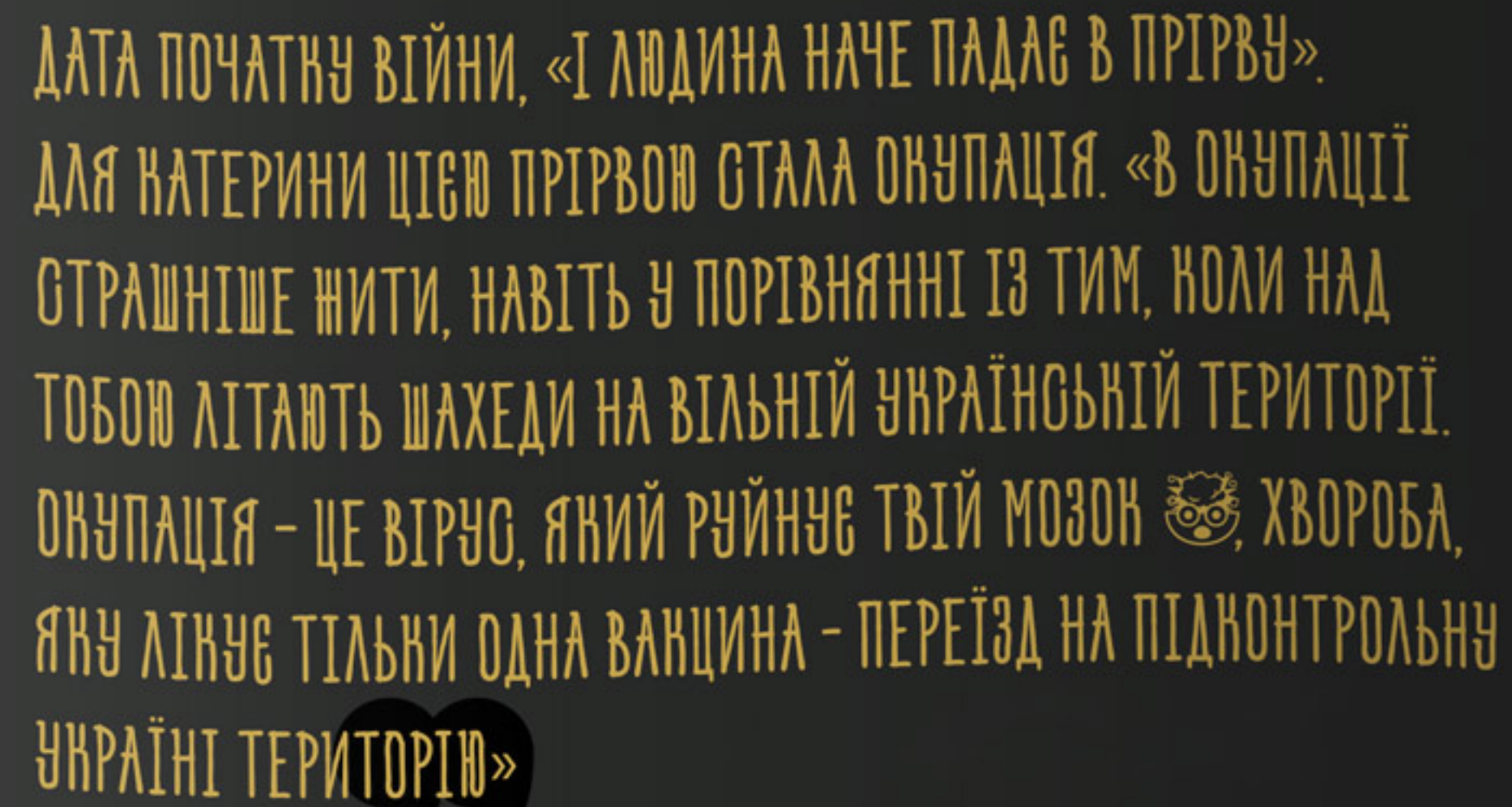
Kateryna Shalnieva

© К. Шальнева «Рабів до Рано не пускають»

Представлена робота Катерини фотографічно відтворює дії місцевих мешканців Бердянська під час початку окупації міста. Це тривало до тих пір, поки окупанти не почали застосовувати силу...

Крім коміксу, який є частиною її дипломної роботи, Катерина бере участь у тематичних виставках на воєнну тематику. Вона дуже радіє від того, що може творчістю висловлювати свої емоції і почуття, бо говорити після окупації складно 😞, але надзвичайно важливо ... Бо люди, які продовжують там перебувати, не мають такої можливості.

Я хочу догоду я її не врятувала... і було зрочки
як її сказати тилим що помер? Мамо, як я хочу
уір її чоловік тільки мені, коли закінчиться твої голос
Мамо, забери мене, комі закінчиться я хочу
це я винна як жити далі? я повіситись
чи виберусь я? як же я хочу
я вже не можу більше одим про мене хотіти
більше не моєй Хтось
врятує мене бачи А його не думаю
врятує мене бачи Не врятувала
а хочеш до райки жити? HELP
до райки жити? А опонів
спасіть мене? Відні
будь врятуйте
я вже хочу померти
ще одне життя померти
хто мені допоможе?

Треба винести труп хто вб'ив

Я посиділа SOS
Вже немає надії Хочу їсти
Заберіть мене ваша кохана вмерла,
МОРГ розбомбили, хороніть на дитячому
майданчику» Я вже вмерла
«Ваш син хоче вмерти
помер» Я повинна мікувати
HELP

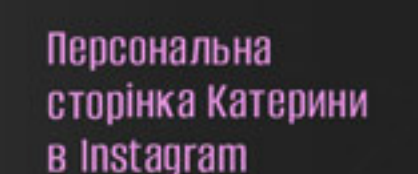
BRD

Шальнева Катерина

ПЕКЕЛЬНИЙ КУРОРТ

МОЄ ЖИТТЯ В ОКУПОВАНОМУ
БЕРДЯНСЬКУ

Н. ШАЛЬНЕВА

ТАКИЙ МАСШТАБНИЙ ПРОЕКТ, ЯКИЙ МИ ПОЧАЛИ СТАВИТИ, АЛЕ, НА ЖАЛЬ, НАВІТЬ ЗА РІК ДО ПОЧАТКУ ВІЙНИ МИ НЕ ЗМОГЛИ ЙОГО ВТІЛИТИ ВНАСЛІДОК РІЗНИХ ПРИЧИН. ЦЕ НОВИЙ ХОРЕОГРАФІЧНИЙ СПЕКТАКЛЬ. ОСТАННІМ СПЕКТАКЛЕМ У НАС БУВ СПЕКТАКЛЬ «КОРОЛІВСТВО КРИВИХ ДЗЕРКАЛ», ДЕ МИ ВИСВІТАЛЮВАЛИ ВЗАЄМВІДНОШЕННЯ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ В РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ. А ТУТ МИ ВИРІШИЛИ ЗРОБИТИ ТАКИЙ СПЕКТАКЛЬ, В ЯКОМУ ХОТІЛИ РОЗКРИТИ ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ НА ОСНОВІ ПРИТЧ ВІДОМИХ ФІЛОСОФІВ. МИ ПОЧАЛИ НАД ЦИМ ПРАЦЮВАТИ, І ЦЕ БУВ ГАРНИЙ СЦЕНАРНИЙ ПЛАН. І ЗНАЄТЕ, МАБУТЬ, ВІН БУВ НЕВИПАДКОВИМ, БО ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ МИ ЗАРАЗ ВСІ ВІДЧУВАЄМО, ПЕРЕЖИВАЄМО.. НЕ ВДАЛОСЯ, АЛЕ...

ЯК НА МЕНЕ, ОДНЕ З ОСНОВНИХ НАШИХ ЗАВДАНЬ – ЦЕ ВІДРОДИТИ САМУ НАЙКРАЩУ КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ СВІТУ, САМІ КРАСИВІ НАШІ ВЕСНЯНКИ, НАШІ ГАЙВКИ: ВОНИ Ж ТАКІ ПРОСТІ, НЕ ПОТРІБНО СТАВАТИ НА ПУАНТИ.

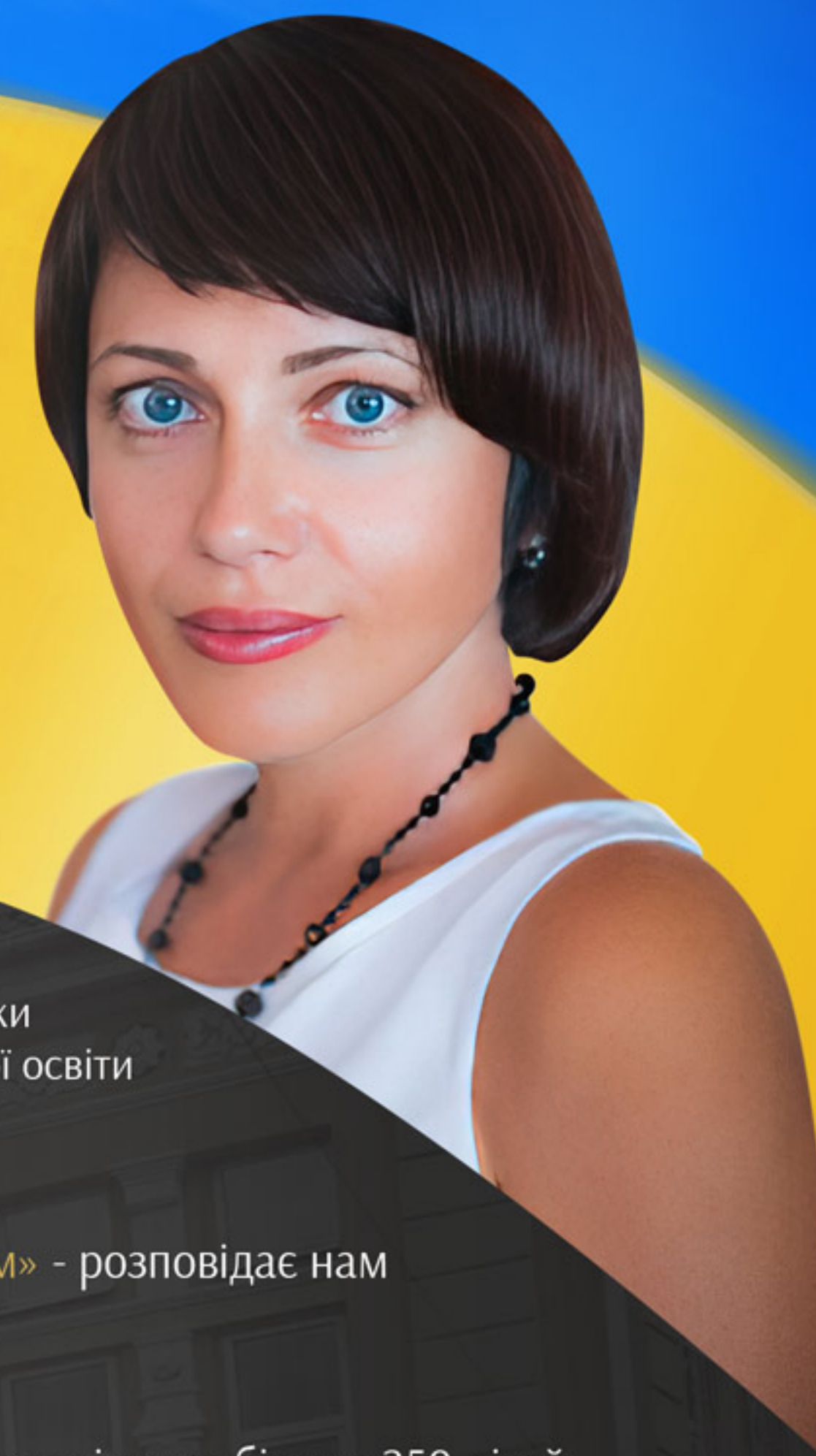
ТАНЕЦЬ ДЛЯ БАГАТЬОХ СОТЕНЬ ДІТЕЙ БЕРДЯНСЬКА СТАВ СПРАВЖНІМ БУТТЯМ, ДОПОМІГ НЕ ЛИШЕ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ, А ПРОСТО СТАТИ КРАСИВИМИ ПО ЖИТТЮ ЛЮДЬМИ – ЗАХОПЛИВО РОЗПОВІДАЄ НАМ ПАНІ ОЛЕНА.

ПЕРЕЇЗД ДО ЛЬВОВА НАДАВ СИЛ, ПОЧАВ ВІДРОДЖУВАТИ МОЖЛИВІСТЬ ТВОРЧО СПІВПРАЦЮВАТИ З КОЛЕГАМИ.

ПІСЛЯ ПЕРЕМІЩЕННЯ В НІМЕЧЧИНУ ПОЧАЛОСЯ САМЕ СКЛАДНЕ В МОЄМУ ЖИТТІ. З ОДНОГО БОКУ Я ЗРОБИЛА КРОК В ОСОБИСТІСЬКОМУ ЗРОСТАННІ, БО ДОСТАТНЬО ШВИДКО СОЦІАЛІЗУВАЛАСЬ, А З ІНШОГО БОКУ, БУЛА ДЕПРЕСІЯ ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО Я НЕ ПРАЦЮЮ З ДІТЬМИ. НІМЦІ ДАРУВАЛИ МЕНІ КВИТКИ НА КОНЦЕРТИ, Я ХОДИЛА, ДОПОМАГАЛО, АЛЕ У НАС ЖЕ КРАЩЕ, У НАС ВСЕ КРАЩЕ!

Ансамбль «Марлен», під керівництвом Олени Мартиненко – це дружній, цікавий, талановитий колектив, у якому процес навчання йде за принципом співтворчості педагогів з дітьми та їх батьками

Олена Мартиненко

Вік 55 років

Діяльність Викладач

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, заслужена працівниця культури України.

«Все моє життя пов'язане з хореографією, з його величністю Танцем» - розповідає нам надзвичайна, граційна, красива, молода пані Олена, яка:

Понад 35 років керує ансамблем естрадного танцю «МарЛен», у складі якого більше 250 дітей різного віку; 18 років керує студентським ансамблем естрадного танцю «МарЛен» БДПУ, якому у 2010 році надано почесне звання «Народний аматорський колектив профспілок України», а в 2014 році – почесне звання «Зразковий художній колектив».

СПІЛКУВАННЯ З ДІТЬМИ ЧЕРЕЗ ТВОРЧІСТЬ – СЕНС МОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЖИТТЯ

О. МАРТИНЕНКО

ПІД ЧАС ОКУПАЦІЇ БУЛА ТИША НЕРОЗУМІННЯ, ЩО РОБИТИ? МОЄ ТІЛО ВІДЧУВАЛО СТРАХ І НЕ ЛИШЕ ТІЛО – МОЯ ДУША. З ЧАСОМ Я СТАЛА РОЗУМІТИ, ЩО МЕНІ НЕ ВИСТАЧАЄ ТВОРЧОСТІ. ВСЕ, ЩО БУЛО СТВОРЕНО, СПРАВА МОГО ЖИТТЯ ЗРУЙНОВАНА, ТАК САМО, ЯК ДУЖЕ БАГАТО МІСТ, ДУЖЕ БАГАТО ЛЮДСЬКИХ ЖИТТІВ... І ЦЕ ДУЖЕ ВПЛИВАЄ НА МОЄ ТІЛО І НА МІЙ ЕМОЦІЙНИЙ СТАН.

Ксенія Клейнос

Вік 40 років

Діяльність Громадська діячка

Засновниця ГО «Час є», креативного простору «Антикафе» – осередку для особистісного та творчого розвитку мешканців міста Бердянськ та його гостей

ЗРОБИТИ ЩОСЬ КОРИСНЕ
І ОТРИМАТИ ВІД ЦЬОГО
ЗАДОВОЛЕННЯ

К. КЛЕЙНОС

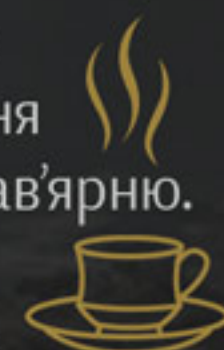
З жовтня 2022 року разом із командою реалізує проєкт «Ми – Бердянськ», спрямований на підтримку бердянців, які виїхали з окупації.

- ✓ Організують індивідуальні і групові психологічні зустрічі;
- ✓ Щотижня проводять творчі воркшопи, створюють арт роботи про український Бердянськ.
- ✓ Планують виставку цих робіт у Львові.

На фото потоплення російського військового корабля «Саратов» у порту м. Бердянська 24.03.2022

У Львові пані Ксенія вже встигла організувати філософський клуб, йога заходи, проведення кулінарних воркшопів з вироблення веганських смаколиків для частування переселенців, відкрити кав'ярню.

Але, як і усі ми вона мріє повернутись в рідне місто – безпечний Бердянськ, щоб і надалі його розвивати зі спільнотою однодумців.

Якщо ви бачили листівку «From Berdiansk with love», то це їх проєкт!

“ ПЕРШОЧЕРГОВО ХОТИЛОСЬ РОЗВИВАТИ МІСТО, НАПОВНИТИ БЕРДЯНСЬК ТИМ, ЧИМ ВІН Є. ЦЕ БУЛО ГЛОБАЛЬНО І ДЕЩО НАІВНО. В НАШОМУ МІСТІ БАГАТО ЛЮДЕЙ, ЯКИМ Є ЧИМ ТВОРЧИМ ПОДІЛИТИСЬ. МИ ПОКАЗАЛИ, ЩО МОЖНА РОБИТИ ПРОСТІ РЕЧІ, І ЦЕ БУДЕ ЦІКАВО ГРОМАДІ.

“ В АНТИКАФЕ «ЧАС Є» МИ СТВОРЮВАЛИ КУЛЬТУРНІ ПРОЄКТИ, ПОДІЇ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ, РІЗНО-МАНІТНІ ТРЕНІНГИ, УРБАНІСТИЧНІ ПРАКТИКИ, БАГАТО СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ІНІЦІАТИВ. ОДИН ІЗ ОСТАННІХ ПЕРЕД ВІЙНОЮ НАШИХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ПРОЄКТІВ – САУНДДИЗАЙН КАРТИН, ЯКІ ЗАРАЗ МОЖНА ПОСЛУХАТИ.

КУЛЬТУРА НАС ВСІХ ОБ'ЄДНУЄ. МИСТЕЦЬКІ ПРОЄКТИ МАЮТЬ ЖИТИ, ВАЖЛИВА МОТИВАЦІЯ ТА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА.

Зараз Ксенія наповнюється медитаціями, йогою, здоровим сном, подорожами, роботою, спілкуванням: «Зараз всім дуже не вистачає спілкування, і люди тягнуться до цього, їм дуже хочеться бути в колі однодумців».

Офіційна сторінка групи @WeAreBerdiansk, де люди можуть отримати підтримку

Після окупації Ксенія разом з колегами провели велике дослідження про місто Бердянськ на основі 10 респондентів, яким також вдалося покинути місто. Детальніше → скануй QR-код

Для проєкту було створено листівки, які символізують сум за рідним містом та жагу до свободи

© В. Кустря (робота виконана після окупації)

Віра Кустря

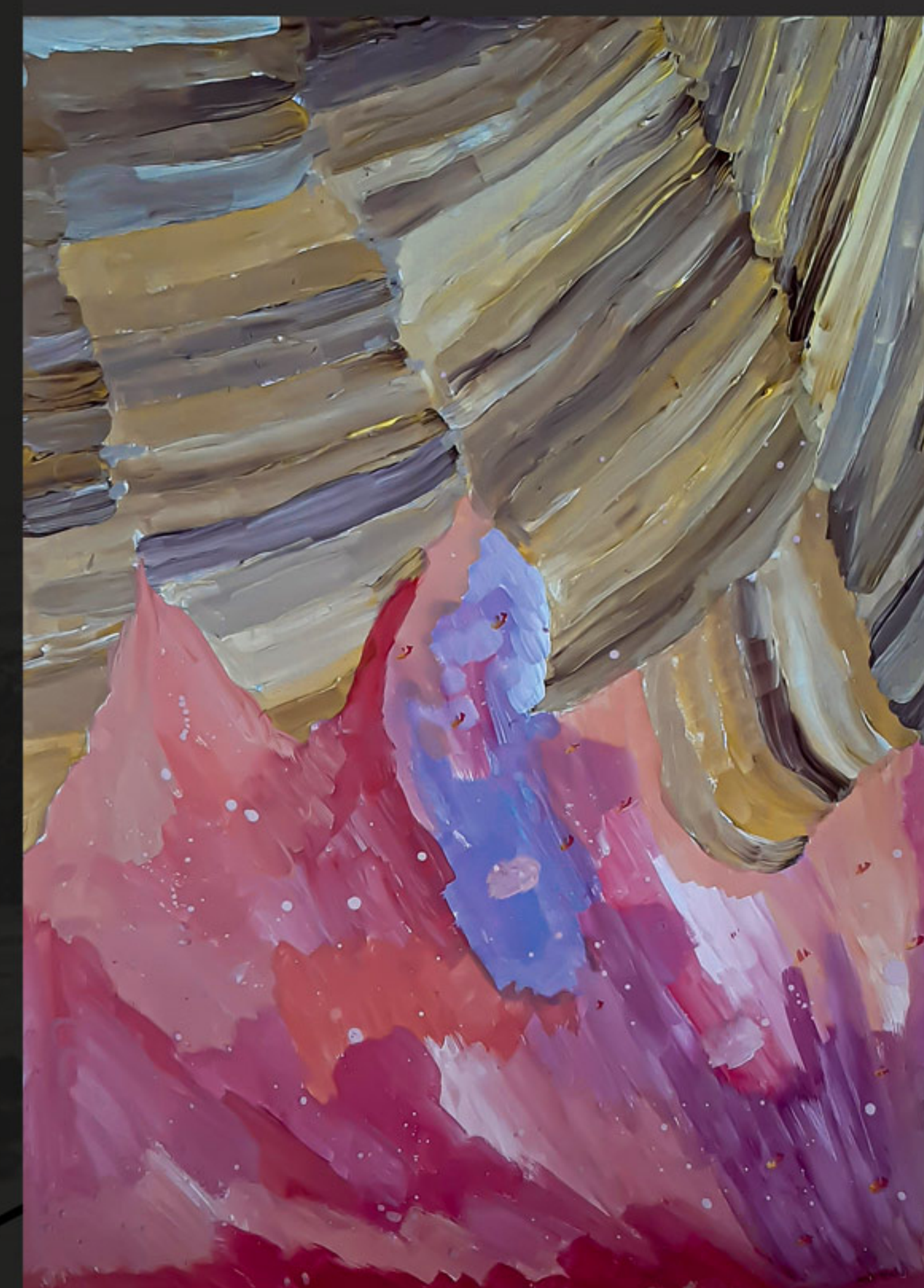
Вік 10 років

Діяльність Школярка

 маленька художниця і мисткиня, яка уособлює кожну творчу дитину України сьогодні.

Але війна призупинила її творчу діяльність аж на 5 місяців, які знадобилися, щоб відновити мотивацію та жагу до творчості після пережитих емоцій в окупації, зміни місця проживання.

Зараз Віра - вже у творчому строю, продовжує навчання у Бердянській художній школі онлайн, разом зі своїми педагогами, які навчають дітей бути справжніми митцями.

© В. Кустря (робота виконана після окупації)

“ВІРОЧКА ВВАЖАЄ, ЩО МИСТЕЦТВО ПІСЛЯ ВІЙНИ СТАНЕ МОВОЮ, ЯКОЮ БУДУТЬ ГОВОРИТИ, ЩОБ ЗОБРАЗИТИ УСІ БАРВИ ВІЙНИ, А НАШЕ ЖИТТЯ - ЦЕ ТВОРЧІСТЬ, ЩОБ ЖИТТЯ НЕ БУЛО СУМНИМ

“ МИСТЕЦТВО - ЦЕ СПОСІБ БЕРЕГТИ НАШІ СПОГАДИ, СУМ І РАДІСТЬ ”

В. КУСТРЯ

© В. Кустрія (робота виконана після окупації)

“УСІ СВОЇ УЛЮБЛЕНІ
РЕЧІ Я ЗАЛИШИЛА
ВДОМА, ТОМУ ЩО
ДУМАЛИ, ЩО ІДЕМО
НЕНАДОВГО...”

На момент створення цієї книги пройшло
вже 15 місяців з моменту евакуації Віри
та її сім'ї з окупації

© В. Кустрія (робота виконана після окупації)

“Я ПАМ'ЯТАЮ САМИЙ ПЕРШИЙ ВИБУХ,
ЦЕ БУЛО ТАК СТРАШНО... МИ ХОТІЛИ
ОДРАЗУ ПОЇХАТИ В БОМБОСХОВИЩЕ,
АЛЕ ПОТІМ МИ ПОДУМАЛИ, ЩО БІГТИ
ТУДИ БУДЕ ЩЕ СТРАШНІШЕ, ТОМУ
ЩО МОЖУТЬ БУТИ НАСТУПНІ
ВИБУХИ І НА ВУЛИЦІ МИ МЕНШ
ЗАХИЩЕНІ. АЛЕ ЗГОДОМ БУЛИ
НАСТУПНІ ВИБУХИ ДЕСЬ З МОРЯ
І МИ ВСЕЖ ПІШЛИ У БОМБО-
СХОВИЩЕ. ТАМ МИ ПРОЖИЛИ

2 ТИЖНІ...
З ТИЖНІ

© В. Кустрія (робота виконана до війни)

Ця робота має знакову перемогу на Всеукраїнському
конкурсі учнівської творчості «Об'єднаємося ж, брати мої»

© В. Кустрія (роботи виконані після окупації)

“Я ДУЖЕ СУМЧУ ЗА БАБУСЕЮ
ТА ЗА ПЕСИКОМ, МЕНІ ЇХ
НЕ ВИСТАЧАЄ...”

ЗАРАЗ МИ МАЛЮЄМО МАЛЮНКИ
І ВІДПРАВЛЯЄМО НАШИМ ЗБРОЙНИМ
СИЛАМ, ДЛЯ ТОГО ЩОБ ПІДБАДЬОРИТИ
ЇХ, ЩОБ ВОНИ СКОРІШЕ ВИЗВОЛИЛИ
НАШУ КРАЇНУ!

В. КУСТРІЯ

Сергій Ковачов

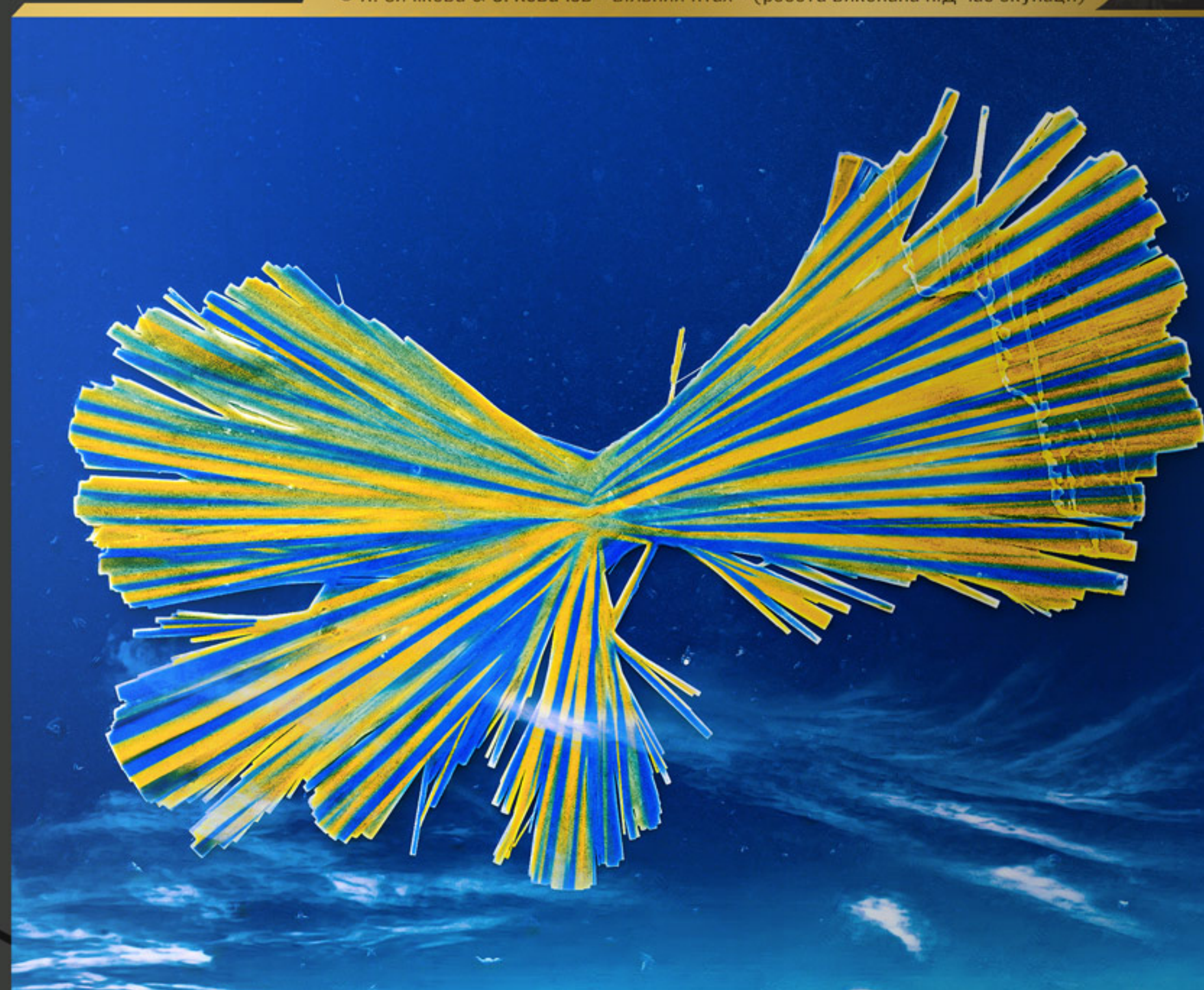
Вік 30 років

Діяльність Графічний дизайнер

автор мистецьких наукових проєктів, переможець міжнародних та всеукраїнських конкурсів, грантів, зокрема і за підтримки Офісу Президента України

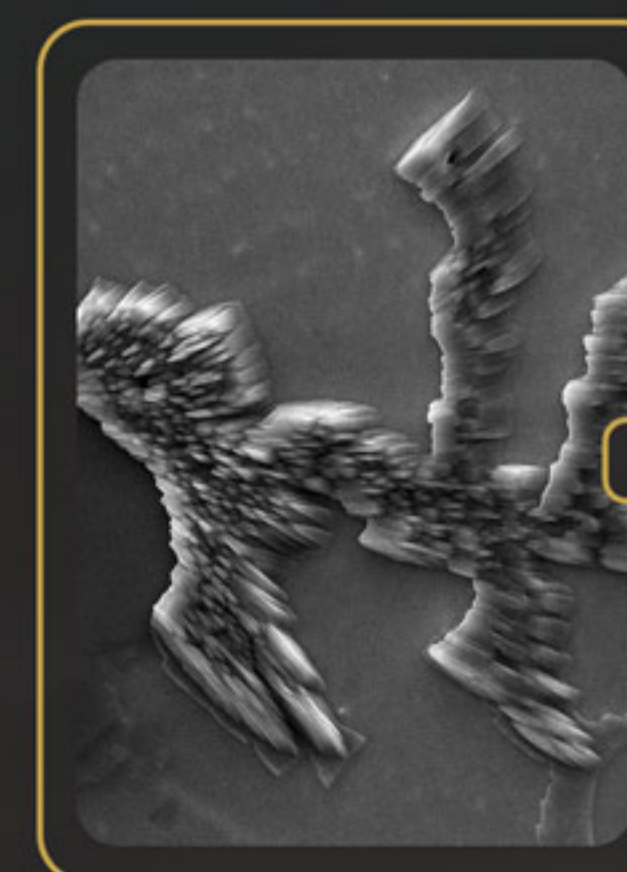
“САМЕ ВІРА У ПЕРЕМОГУ УКРАЇНИ ДАЄ
МЕНІ НОВІ СИЛИ ТА НАТХНЕННЯ”
С. КОВАЧОВ

© Я. Сичікова & С. Ковачов «Вільний птах» (робота виконана під час окупації)

НАНОАРТ це різновид графічного дизайну, який поєднує зусилля науковців та митців і прагне показати, що наука – це мистецтво, окремі та дивовижні мікроміри.

Процес створення роботи «Фенікс»

a)

Чорно-біле зображення наноструктури отримане за допомогою растрового електронного мікроскопу

b)

Створення наноарту за допомогою графічних редакторів

c)

Компанія Pantone, яка спеціалізується на кольорах підтримала Україну

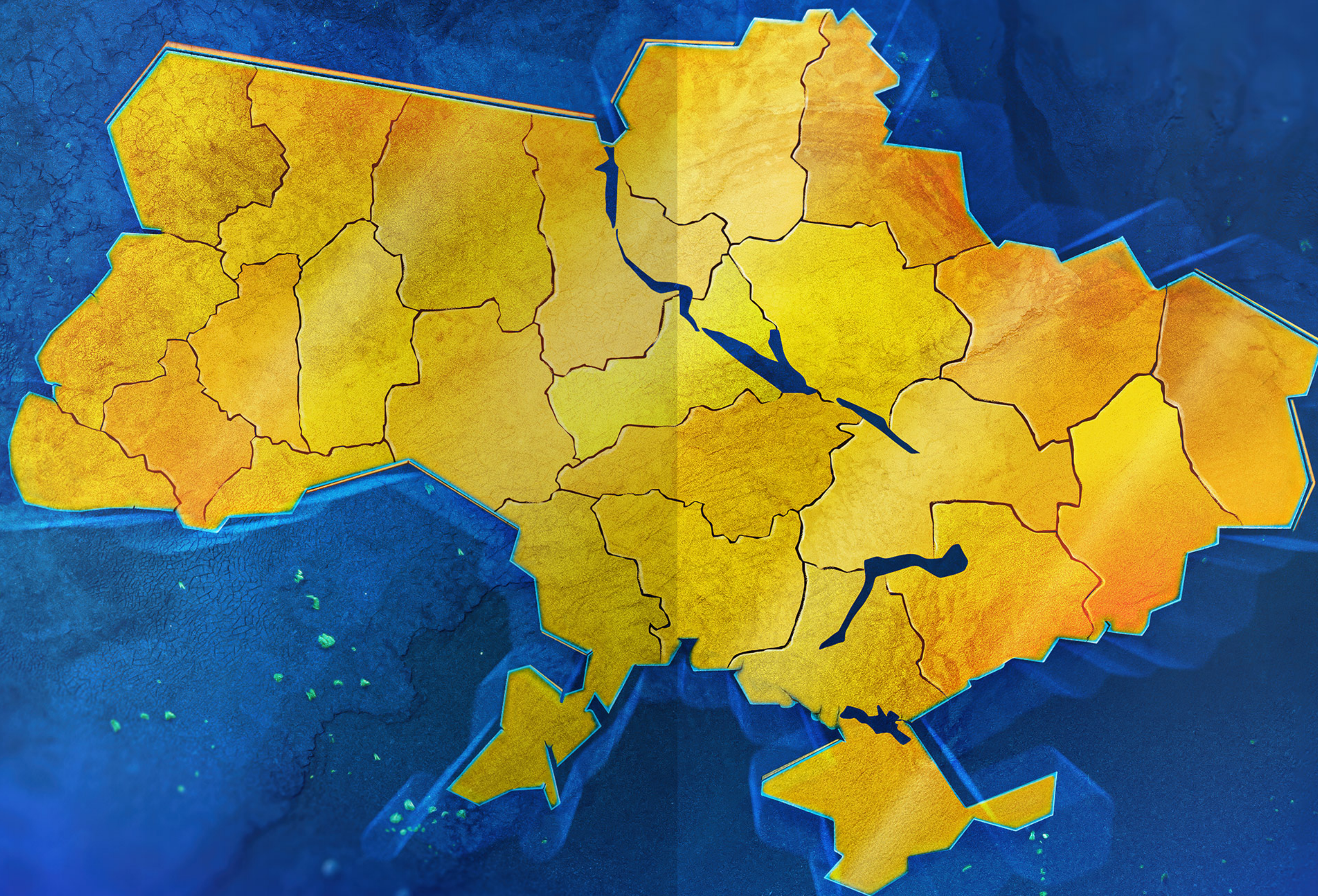

d)

Переробка роботи у національні кольори України, яка як птах фенікс повинна відродитися з пекла 🔥

© С. Ковачов «Фенікс» (робота виконана під час окупації)

#StandWithUkraine

НАНОАРТ «ЄДИНА УКРАЇНА»

UNITED UKRAINE

© Я. Сичікова & С. Ковачов (робота виконана під час окупації)

Ця робота зроблена за допомогою техніки колажування – за основу були взяті підібрані зображення наноструктур і завдяки монтажу авторам вдалося отримати бажаний результат у вигляді контурів Незалежної України.

Сергій займається графічним дизайном вже більше 15 років, основним фокусом його графічної творчості до війни була популяризація науки через мистецтво. І до початку війни, митець мав багато ідей і проєктів, які мав на меті розвивати. Однак, війна поділила життя на до і після... Фокус графічної творчості змістився... Так, народилася серія патріотичних наноартів «не для мене, я так хотів підтримати свою країну»

© Я. Сичикова & С. Ковачов «Випалене поле» (робота виконана під час окупації)

Сьогодні Сергій – автор відомих на міжнародному рівні наноартів. Однак, більшість з цих робіт світ зміг побачити вже після виїзду з окупації, оскільки в окупованому Бердянську «не можна було ні про що говорити, показувати та розповідати...».

На підконтрольній Україні території, Сергій може своєю творчістю говорити про те, що хвилює і надихає.

© Я. Сичикова & С. Ковачов «Мак пам'яті»

© Я. Сичикова & С. Ковачов «Острів Зміїний» (робота виконана після окупації)

Цікавий факт про наноарт «Острів Зміїний» Ця робота була зроблена за тиждень до визволення острова Зміїний 30 червня, тож автори вважають його пророчим.

ТЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ ЗАРАЗ
ЗІ СТОРОНИ НАШОГО «СУСІДА»
НАЗАВЖДИ ЧВІЙДЕ В ІСТОРІЮ
ЛЮДСТВА ЯК ПРОЯВ
МАКСИМАЛЬНОГО СТУПЕНЯ
БРЕХНІ, ЛІЦЕМІРСТВА,
НЕПОВАГИ ТА ЦИНІЗМУ.
ЦЕ ДУЖЕ ГІРКИЙ ДЛЯ НАШОЇ
КРАЇНИ ДОСВІД. А ОДНА З
ПРИЧИН, ЧЕРЕЗ ЯКУ У НАС
СТІЛЬКИ ПРИХИЛЬНИКІВ
КРАЇНИ АГРЕСОРА, БАЙДУЖИХ
☹️ ТА КОЛАБОРАНТІВ ☹️ –
ЦЕ ПРОПАГАНДА КРАЇНИ
АГРЕСОРА, ЯКУ РОКАМИ
СПОНСОРУВАЛИ ВЕЛИЧЕЗНИМИ
КОШТАМИ 💵, ЩОБ ВКОРІНИТИ
"СВОЇ ІДЕЇ" У СВІДОМОСТІ
ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ НАШИХ
ЛЮДЕЙ І, НАЖАЛЬ, З РОКАМИ
ВОНА ПОЧИНАЄ ПРАЦЮВАТИ.
МИ ПОВИННІ ВІДГОРОДИТИ
СЕБЕ ВІД РУЙНІВНОГО
ВПЛИВУ.

Також сподіваємось,
що стане пророчим!

© Я. Сичікова & С. Ковачов «НаноАрта»

© Я. Сичікова & С. Ковачов «Роза пустелі»

© Я. Сичікова & С. Ковачов «Бердянські медузи»

© Я. Сичікова & С. Ковачов «Доброго вечора, ми з України»

“Я ЛЮБЛЮ МАЛЮВАТИ – ЦЕ ЯК МЕДИТАЦІЯ ТАКА. Я ПОКАЗУЮ ЧЕРЕЗ ФАРБИ ВСЮ КРАСУ УКРАЇНИ 🎨🇺🇦 І Я МАЛЮЮ УКРАЇНУ, ЩОБ ПОТІМ ЦІ МАЛЮНКИ ХТОСЬ ЩЕ ПОБАЧИВ, ЩОБ ЦІ ЛЮДИ КРАЩЕ ЗРОЗУМІЛИ, ЩО ВІДЧУВАВ НАШ НАРОД, КОЛИ БУЛА ВІЙНА. ЩОБ ВІДЧУЛИ ГОРДІСТЬ, ЩО ВСЕ В ЇХ СИЛАХ! І Я ВІРЮ, ЩО МИ ПЕРЕМОЖЕМО! МИ ВСЕ ПЕРЕМОЖЕМО!”

© М. Ревіна (робота виконана після виїзду з окупації)

© М. Ревіна (робота виконана після виїзду з окупації)

“У НАС НЕЗЛАМНИЙ НАРОД, МИ СИЛЬНІ І У МАЙБУТНЬОМУ МИ ПЕРЕМОЖЕМО, МИ ВСЕ ВИТРИМАЄМО, ГОЛОВНЕ – ЗІБРАТИСЯ РАЗОМ І ВСЕ БУДЕ ДОБРЕ! ☺☺

© М. Ревіна (робота виконана після виїзду з окупації)

Марія Ревіна

Вік 13 років

Діяльність Школярка

Талановита красуня, яка вже 8 років займається танцями, є учасницею багатьох Всеукраїнських конкурсів з бального танцю. І ще вже 3 роки Марія навчається в художній школі й мріє пов'язати з творчістю свою професійну діяльність. Свої чудові світлі малюнки відправляє військовим 💙💛, як підтримку.

Дуже складним для Марії видався виїзд із окупації. Він тривав цілих 17 днів!

Період відновлення після деокупації тривав близько півроку. Марія пригадує: «Спочатку було важко і я не знаходила сил, а потім якось стало трішки краще, зрозуміла, що треба продовжувати малювати, навіть за таких умов». Згодом Марія повернулася і до танців.

17 днів «вдоду»!

Віталіна Ганзина

Вік 30 років

Творча діяльність Письменниця

директорка Бердянської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 2,
вчителька початкових класів, волонтерка, громадська діячка
та мисткиня з українською душею

Пані Віталіна у світі письменництва та мистецької діяльності з 10 років, і сьогодні, в її арсеналі 3 дитячі поетичні збірки, 1 збірка лірики, та 1 воєнна повість у прозі про рік життя людини у війні.

До війни її творчість була пов'язана з дитячою поезією, через яку вона намагалась спонукати малечу любити життя, прищеплювати любов до добрих починань, оскільки головна мета авторки – прищеплювати моральні чесноти дітям змалку.

У 2019 році вийшла її перша збірка дитячих віршів.

До повномасштабного вторгнення Віталіна близько 5 років волонтерила в якості викладача на курсах української для усіх тих у Бердянську, хто прагнув вільно володіти державною мовою. Паралельно входила до волонтерської організації, в якій допомагали українським військовим, за це була відзначена премією «Волонтер року-2020». Випускала ролики на YouTube про цікавинки української мови, останній відеоролик якої був відзнятий 23 лютого, за день, до того, як змінилося життя мільйонів українців.

Тепер, цей ролик є символічним та чекає свого виходу після перемоги України 🇺🇦

Я ВІРЮ В ТЕ, ЩО МИ ЩЕ НАПИШЕМО
ПРО ПЕРЕМОГУ. І ВІДБУДУЄМО ВСЕ,
КОЖЕН НА СВОЄМУ ФРОНТІ

В. ГАНЗИНА

Набери у долоні життя,
Набери, і тримай непорушно,
Хай пірне у стрімке небуття
Те життєве, що стало минувшим...
Набери у долоні любов.
Хай палає, іскриться і гріє.
Хай примножує знову і знов
Свої сили добро і надія.
Набери у долоні печаль...
Ті важкі і холодні краплини,
А тоді загорни у вуаль
І зігрій за негожої днини.
У долонях вмістити не все...
Та й усе не потрібно збирати.
Лиш збери те, що радість несе,
Те, що можна серденьком плекати...

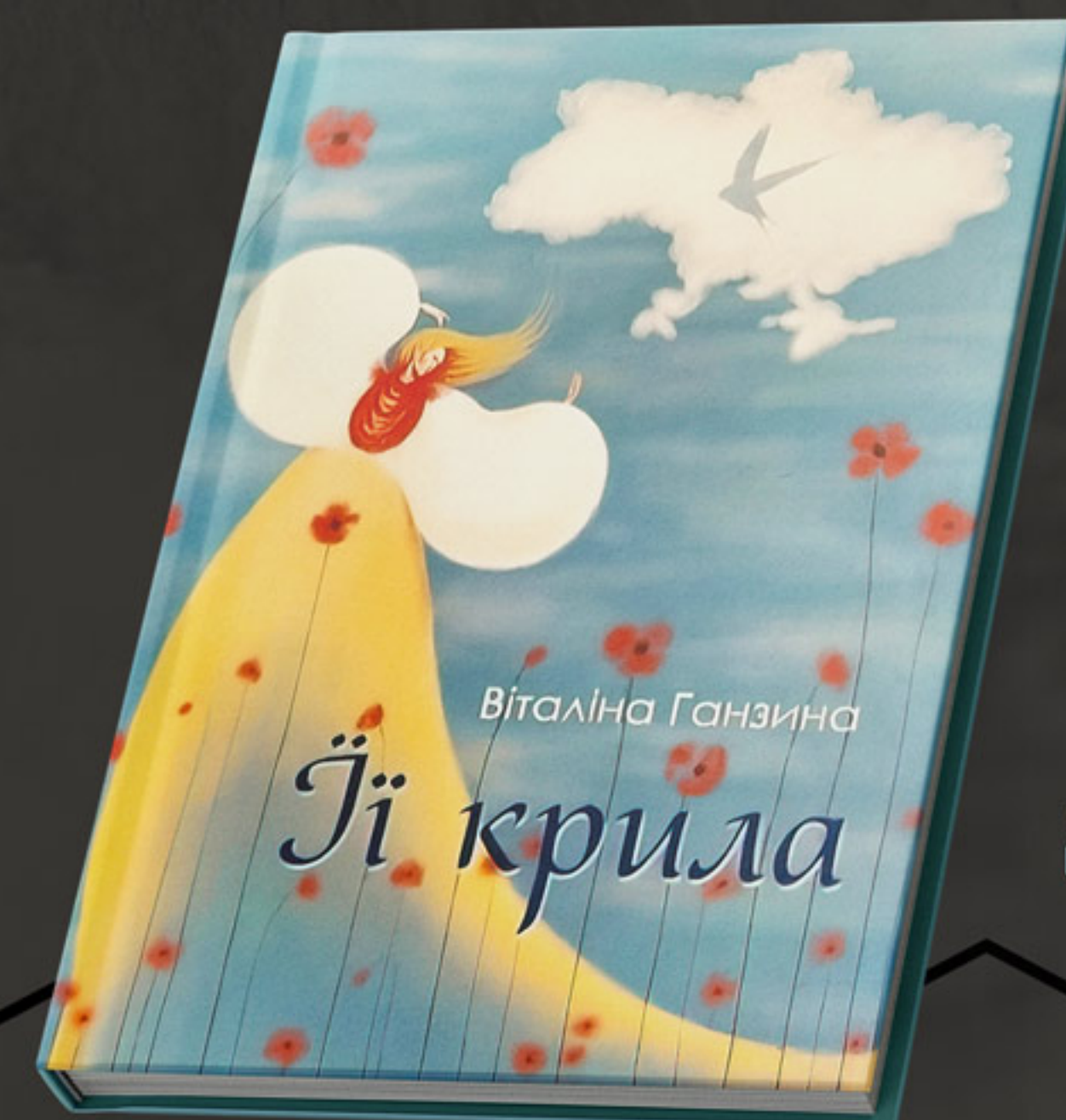
В. Ганзина

24 лютого 2022 року пані Віталіна мала зустрічати надруковані у видавництві примірники нової дитячої збірки, над якими працювала до війни ..., але отримала їх вже у квітні, виїхавши з окупації, започаткувавши проєкт "Книга для перемоги", в рамках якого 50% від вартості книги йде на підтримку ЗСУ.

Зараз, фокус творчості тендітної та талановитої бердянської письменниці змінився. Віталіна пише про війну, вірші та прозу, домінує у її творчості тематика «просякнута війною, тривогою болем розставання та втратами». Мисткиня проводить багато презентацій, де розповідає про свою творчість і свою рідну окуповану малу батьківщину.

ВІТАЛІНА ВВАЖАЄ, ЩО **МИ ПОВИННІ НАДАТИ НАШИМ МИТЦЯМ МОЖЛИВІСТЬ РОЗКРИТИ ВСЮ ВОЄННУ ТЕМАТИКУ САМЕ У МИСТЕЦТВІ. ОДНОЗНАЧНО ЦЕ БУДЕ І ТЕАТР, І КІНО, І КНИГИ, І ХУДОЖНЄ РЕМЕСЛО, ТОМУ ЩО МИ МАЄМО ЗНАТИ, НАШІ ДІТИ МАЮТЬ ЗНАТИ. ІСТОРІЯ МАЄ ВСЕ ЦЕ ЗНАТИ, ТОМУ ЩО МИ КОЖНОГО ДНЯ НАРЬЧУЄМО СВОЮ ІСТОРІЮ.**

А поки, маємо «набрати у долоні життя», для того щоб, «відбудувати все, кожен на своєму фронті...»

«Її крила» - воєнно-побутова повість, побудована на основі реальних подій року Великої війни (січень – грудень 2022 року), в основі – сюжет про головну героїню, а разом з тим – розповідь про втрати і здобутки, надії і розчарування, «своїх та чужих», радість і сльози, про все і про всіх, про кожного і кожену, хто пропустив через найтоншу ниточку себе буремні події нашої країни. Ілюстрація обкладинки – Оля Гайдамака.

ПИСЬМЕННИЦТВО – ЦЕ ПСИХОТЕРАПІЯ, ЦЕ ТЕ, ЩО РЯТУЄ І ЗМУШУЄ РУХАТИСЯ ДАЛІ. ЗАРАЗ, КОЛИ ТАКОЖ НАМ ВСІМ ДУЖЕ ВАЖКО. Я ПИШУ КОЖНОГО ДНЯ, СІДАЮ І ПИШУ, ЯК БИ ТАМ НЕ БУЛО, СКІЛЬКИ Б НЕ БУЛО РОБОТИ, СКІЛЬКИ Б НЕ БУЛО В МЕНЕ ПАПЕРІВ, ЧУРОНІВ. ВСЕ ОДНО Я ПИШУ КОЖНОГО ДНЯ, ЗОКРЕМА, ТОМУ ЩО Я МАЮ ПРОЄКТ «КНИГА ДЛЯ ПЕРЕМОГИ», І Я НЕ МАЮ ПРАВА ПРИПИНЯТИ ПИСАТИ, ТОМУ ЩО НЕ БУДУ ПИСАТИ, НЕ БУДЕ ГРОШЕЙ НА ДОПОМОГУ НАШІЙ АРМІЇ.

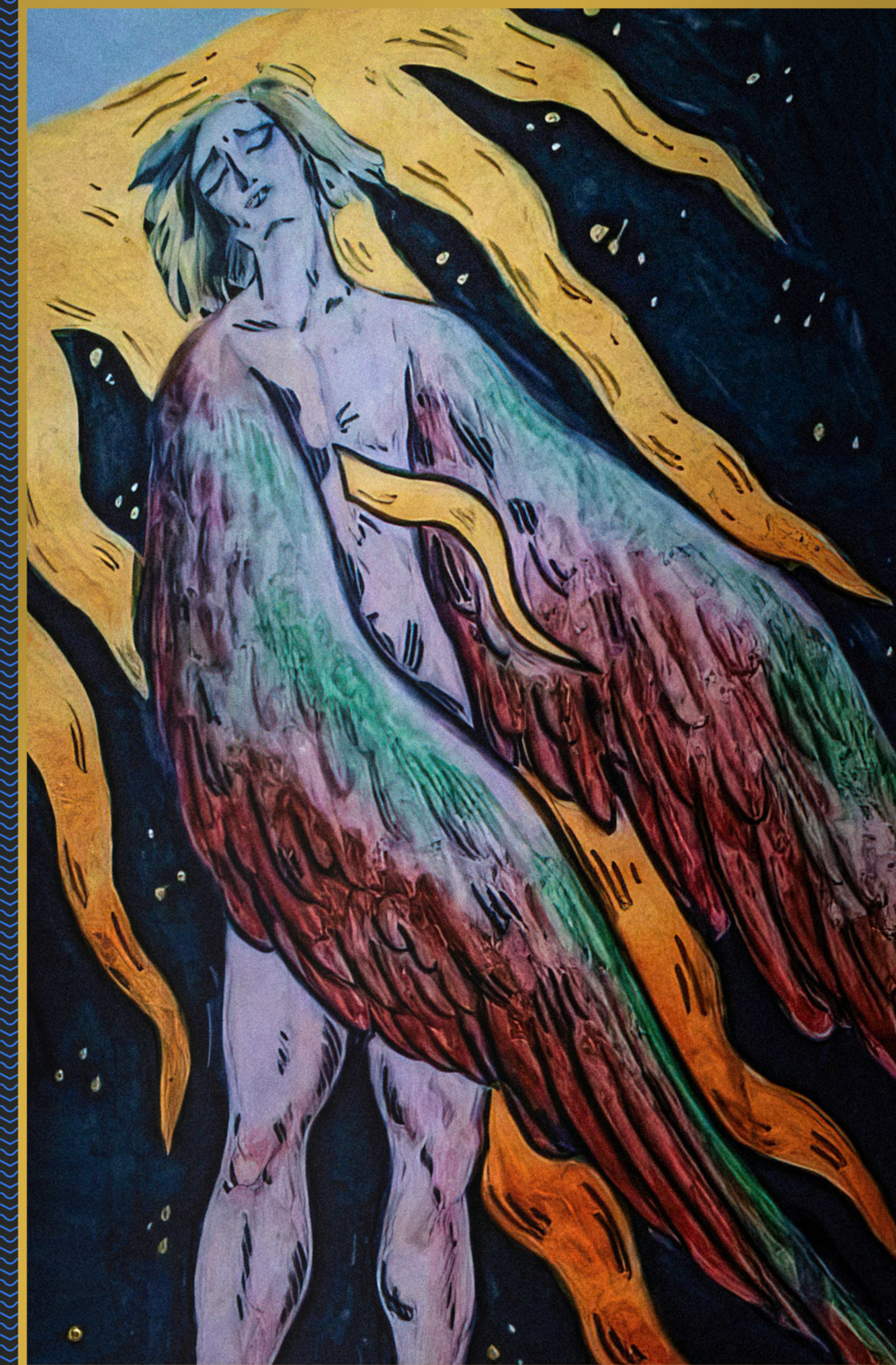

«Прозорі світанки» - збірка лірики, що має охоплення з 2020-го та тему Великого вторгнення 2022 року. Ілюстрація обкладинки – Оля Гайдамака.

Персональна сторінка Віталіні в Instagram

«Срібна павутинка» - яскрава збірка віршів для молодшого шкільного змісту повчального характеру. Ілюстраторка – відома київська художниця Оля Гайдамака. Збірка минулої весни започаткувала проєкт «Книга для перемоги», який досі половину вартості кожної купленої книги віддає на покупку необхідних «дрібничок» для ЗСУ.

© А. Панова (робота виконана під час міграції)

Анастасія Панова

Вік 25 років

Діяльність Вчителька початкових класів

Молода вчителька початкових класів Нової української школи, яка через війну опинилася за кордоном. Мріяла стати психологінею та вступити до аспірантури. Але опинилася на заводі, де до її знань та дипломів нікому немає справи 😞

© А. Панова (робота виконана під час міграції)

Анастасія мисткиня-самоучка, яка почала малювати 4 роки тому і до війни її творчість була пов'язана із зображенням різних міфічних істот, які "були засобом звільнення емоцій та розрядки".

ХОТІЛОСЬ МАЛЮВАТИ СВОБОДУ, ЯКУ ТРЕБА БУЛО ЗАФІКСУВАТИ І ЗАНАРБУВАТИ ХОЧ НА ПАПЕРІ, БО ПОКИ БУЛА В ДОРОЗІ І ОКУПАЦІЇ ЦЬОГО ВІДЧУТТЯ НЕ МАЛА...

А. ПАНОВА

Однак, війна, перебування в окупації, переживання за найближчих рідних, які перебували в Маріуполі під постійним бомбардуванням призвели до внутрішнього спустошення, і малювання маленьких картинок набуло нового, ресурсного змісту, і зміни тематичного фокусу малюнків.

© А. Панова (робота виконана під час окупації)

“У МОЇХ МАЛЮНКАХ
ПІД ЧАС ПЕРЕБУ-
ВАННЯ В ОКУПАЦІЇ
ПЕРЕВАЖАВ КОЛІР
ЧОРНОГО ■,
І МАЙЖЕ НА КОЖНІЙ
РОБОТІ БУВ НАШ

УКРАЇНСЬКИЙ
П Р А П О Р

© А. Панова (робота виконана під час окупації)

“САМЕ ЧЕРЕЗ ЦЕ, Я НЕ ЗМОГЛА
ВИВЕЗТИ БІЛЬШУ ЧАСТИНУ
МАЛЮНКІВ📦, ОСКІЛЬКИ МІЙ
ВИЇЗД З ОКУПОВАНОЇ ТЕРИТОРІЇ
БУВ ТОДІ, КОЛИ ЧЕРЕЗ
ПІДКОНТРОЛЬНУ ЧАСТИНУ
УКРАЇНИ ВИЇХАТИ ВЖЕ БУЛО
НЕ МОЖЛИВО. А ПЕРЕТИН
РОСІЙСЬКИХ КОРДОНІВ
СУПРОВОДЖУВАВСЯ😬 ОБШУКОМ
УСІХ РЕЧЕЙ ТА РЕТЕЛЬНОЮ
ПЕРЕВІРНОЮ ТЕЛЕФОНІВ

© А. Панова (робота виконана під час окупації)

КОЛИ ВДАЛОСЯ ВИБРАТИСЯ
З ОКУПАЦІЇ Я МАЛЮВАЛА
2 ДНІ, АЖ ПОКИ НЕ
ЗАКІНЧИЛИСЬ ФАРБИ🎨...

ЗАРАЗ, Я БАГАТО ПРАЦЮЮ,
У МЕНЕ 2 РОБОТИ, Я ДУЖЕ
МАЛО СПЛЮ, АЛЕ Я МАЛЮЮ

А. ПАНОВА

© А. Панова (робота виконана під час окупації)

Юлія Тараненко

Вік 38 років

Діяльність Викладач

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, голова ГО «Асоціація випускників-хореографів Бердянського державного педагогічного університету, педагог-хореограф Народного ансамблю естрадного танцю «МарЛен».

Пані Юлія пригадує, що під час окупації треба було перш за все допомагати, тож було не до творчості -

«Мені здавалось, що велика гора, яку ми будували зверху руйнується... І ти думаєш, а де ти зупинишся? Чи повністю все зітреться? Чи все ж таки якийсь камінчик залишиться?»

«Я потім лише розуміла, що це лише верхівка збилася. А далі ми стоїмо. І будемо думати: чи ти будеш з цим працювати? Чи ти будеш руйнувати сама це? І так воно і в мистецтві. Чим будеш надихатися? Чи потрібно мистецтво взагалі наразі? І це важливо. І треба було тоді ці цеглинки діставати і працювати, будувати. Але тепер не вгору, а вже по-іншому».

«Ми намагаємося відродити, популяризувати нашу українську культуру, український фольклор, український танець, який має знати кожен просто на вулиці».

ЩОБ ЧЕРЕЗ МИСТЕЦТВО ДОНЕСТИ ПРАВДУ,
ЩОБ ТАКОГО БІЛЬШЕ НІКОЛИ НЕ
ПОВТОРИЛОСЬ, ЩОБ НЕ ЗАБУТИ ЦЕ

Ю. ТАРАНЕНКО

ЗАВДЯКИ МИСТЕЦТВУ МИ
ВИХОДИМО В ІНШИЙ
ВИМІР, ТОМУ ЩО ТИ
МОЖЕШ НА ЯКІСЬ ТРИ
ХВИЛИНИ, КОЛИ ЙДЕ
МІНІМАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО
ТВОРЕННЯ ЗОВСІМ ВІДІЙТИ
ВІД РЕАЛЬНОСТІ І ЗАНУРИТИСЯ.

Цікаво відбувалось відновлення після виїзду з окупації:

"Ми почали хореографію об'єднувати з арт-терапією, малювати, танцювати".

"Поступово я почала відчувати простір навколо і цей простір заповнювала своєю творчістю: зібрали колективом онлайн-школу Марлен, відновили тренування з батьками, налагоджували спілкування, почали писати мистецькі проєкти..., щоб через мистецтво донести правду, щоб такого більше ніколи не повторилось, щоб не забути це».

Я ЗРОЗУМІЛА, ЩО ФРАЗА
«СКОРО ПОВЕРНЕМОСЬ»
ГАЛЬМУЄ МОЮ ТВОРЧИСТЬ.

ПІСЛЯ ВИЇЗДУ З ОКУПАЦІЇ
Я ПОЧАЛА ВІДЧУВАТИ ПРОСТІР
НАВКОЛО, І ЦЕЙ ПРОСТІР Я ПОЧАЛА
ЗАПОВНЮВАТИ СВОЄЮ ТВОРЧИСТЮ.

ТЕ, ЩО Я ВІДЧУЛА, ЩО ТИ НАЧЕБТО
В ПРОСТОРІ, АЛЕ ПРОСТОРУ НЕМАЄ.
ЦЕ МОЄ ТВОРЧЕ ВІДНОШЕННЯ ДО
ОКУПАЦІЇ. ПРОСТІР, ЯКИЙ ПОТРОХУ
НАСТІЛЬКИ ОБМЕЖУЄТЬСЯ, ЩО Я,
ЛЮДИНА, ЯКА ЗАЙМАЄТЬСЯ
СУЧАСНОЮ ХОРЕОГРАФІЄЮ, ПРАЦЮЄ
В ПРОСТОРІ, І ДУЖЕ БАГАТО ТВОРЧО
ВЗАЄМОДІЮ З ПРОСТОРОМ НАВКОЛО,
ТО Я РОЗУМІЛА, ЩО В МЕНЕ ПРОСТІР
НАСТІЛЬКИ ЗВУЗИВСЯ, ПРОСТОРУ
НЕМА, МЕНЕ ЗАДАВИЛА ЦЯ
ОКУПАЦІЯ ДУЖЕ СИЛЬНО

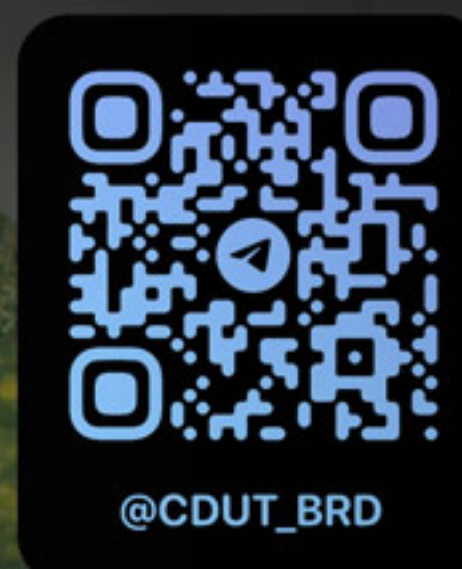
Разом із пані Юлією ми мріємо про танок Перемоги усіма бердянськими колективами на Приморській площі. Мріємо про мистецький тиждень танцювальних практик і флешмобів для усіх, хто перебував під окупацією. Щоб змінити барви! ❤️💙 І ці світлі мрії обов'язково збудуться!

“ЗУСТРІЧАЛИ, ПЕРЕПИСУВАЛИ, ДОПОМОГАЛИ З ЖИТЛОМ, КОРДИНУВАЛИ РОБОТУ ДИТЯЧИХ САДКІВ, ЯКИХ ГОДУВАЛИ ЩОДНЯ, ПОЧАЛИ З ТИСЯЧІ ДІТЕЙ І В ПІКОВІ ДНІ У НАС ДО 5 ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ ГОДУВАЛИ ГАРЯЧИМИ ОБІДАМИ”

МЕНЕ УТРИМУВАЛИ 7 ДІБ, ПОТІМ ВИПУСТИЛИ, ДЕЯКИХ ІНШИХ ХЛОПЦІВ ТРИМАЛИ ВІД 15 ДО 20 ДІБ, ЩОБ ЗАЛИШИЛОСЯ МЕНШЕ ВИДИМИХ НАСЛІДКІВ НАТУВАНЬ. ЧЕРЕЗ 3 МІСЯЦІ ОКУПАЦІЇ МЕНІ ВДАЛОСЯ, РАЗОМ З КОЛОНОЮ, ВИЇХАТИ ПІДКОНТРОЛЬНІ УКРАЇНІ ТЕРИТОРІЇ

У НАС БУВ ЧАС, ЩОБ ЗРОЗУМІТИ, ЩО ПОТРІБНО РОБИТИ, ЩОБ ЗАПУСТИТИСЯ ЗАНОВО У НОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ. ЯКЩО РАНІШЕ МИ ПОЧИНАЛИ НАБІР У ПЕРШІ ДНІ ВЕРЕСНЯ, ТО ЦЬОГО РАЗІ МИ ПОЧАЛИ НАБІР ЩЕ У ЛИПНІ. ПРОВОДИЛИ НАБІР, ПРОВОДИЛИ РЕКЛАМНІ КАМΠΑНІЇ, ВПЕРШЕ У НАШІЙ ІСТОРІЇ У НАС БУВ ВІРТУАЛЬНІ ДНІ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ, ДЕ КОЖЕН ПРЕЗЕНТУВАВ СВІЙ НАПРЯМ. І ЗАВДЯКИ ЗАГОДЖЕНІЙ ПРАЦІ МИ ЗМОГЛИ ДВІ ТРЕТИНИ НАБРАТИ, ПРИБЛИЗНО У 2 ТИСЯЧІ ДІТЕЙ. ЗМОГЛИ ЗБЕРЕГТИ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗАЦІНАВЛЕНІСТЬ, ХОЧ І У ТАКОМУ ФОРМАТІ...”

“ЗАРАЗ МИ ВТРАЧАЄМО НАЙБІЛЬШЕ СОЦІАЛІЗАЦІЮ І АДАПТАЦІЮ ДИТИНИ У СУСПІЛЬСТВІ, ТОМУ РОБИМО ВСЕ ВІД СЕБЕ, ЩОБ ДОПОМОГАТИ ДІТЯМ ЗАВДЯКИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

QR-посилання на офіційний Телеграм канал бердянського Центру дитячо-юнацької творчості імені Євгенії Рудневої

ПРИЙДЕ ЧАС, ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ, ПІСЛЯ ДЕОКУПАЦІЇ, ПІСЛЯ РАДОЩІВ ОБОВ'ЯЗКОВО ПРИЙДЕ СМУТОК, КОЛИ ТРЕБА ПОСУМУВАТИ, АЛЕ МИ ОБОВ'ЯЗКОВО ВІДАМО ШАНУ ВСІМ ЗАГИБЛИМ, ПОЛЕГЛИМ ЗА НАШУ СВОБОДУ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ І БУДЕМО ПРАЦЮВАТИ І ЖИТИ ДАЛІ. І БУДЕМО РОБИТИ ВСЕ, ЩОБ ПОДІБНА СИТУАЦІЯ НЕ ПОВТОРИЛАСЯ...”

Довоєнний час. Промова Олега під час фестивалю вокально-інструментальних ансамблів «Музичний ринг»

Олег Балабан

Вік 40 років

Діяльність Культурний менеджер

директор Центру дитячо-юнацької творчості імені Євгенії Рудневої з 2017 року, представник культурного менеджменту, окупованого Бердянська

Він з перших днів війни опинився у епіцентрі подій, оскільки на базі ЦДЮТ був організований гуманітарний міський штаб, який координував роботу в окупованому місті стільки, скільки це було можливо.

Він був заручником окупантів, однак попри пропозиції працювати на країну-агресора, чітко розумів свої патріотичні налаштування

Але попри усі складності, ЦДЮТ м. Бердянська ні на день не припиняло роботу, працюючи в асинхронному чи синхронному форматі в українському законодавчому полі, підтримуючи зв'язок з вихованцями, надаючи їм психологічну підтримку, плекаючи любов до рідної країни, оскільки вважає, що.....

Не дивлячись на онлайн-формат роботи, ЦДЮТ імені Євгенії Рудневої працює, проводить набори в групи та намагається "прищепити культурні коди свідомої любові до своєї країни". Олег Балабан та його колектив впевнені, що "людина має відчувати себе щасливою в дитячому садочку, в школі, в закладі позашкільної освіти, працюючи, вона має бути щасливою і захопленою, і з задоволеним йти працювати на свою державу

Це й намагаються робити за допомогою культурно-мистецької діяльності – плекати та виховувати щасливих людей

“ЛЮБОВ ДО СВОЄЇ КРАЇНИ, МАЄ ВИХОВУВАТИСЯ З ПЕЛЮШОК, АЛЕ НЕПРИМУСОВИМ СПОСОБОМ, ДИТИНА МАЄ ОТРИМУВАТИ ЗАДОВОЛЕННЯ ВІД ЛЮБОВІ ДО УКРАЇНИ, ЗАХОПЛЮВАТИСЯ СВОЄЮ КРАЇНОЮ, КУЛЬТУРОЮ, ЇЇ БАГАТСТВОМ, НАЦІОНАЛЬНИМИ НАДБАННЯМИ...”

БУДЕ І ВЕСНА, БУДЕ І ЛІТО, Є ДИТИНСТВО, ВОНО МАЄ БУТИ БЕЗТУРБОТНИМ, ДІТИ МАЮТЬ РАДІТИ, БУТИ ЩАСЛИВИМИ

О. БАЛАБАН

Степан Герилів

Вік 68 років

На превеликий жаль Степан Герилів пішов з життя у 2023 році.
Війна ускладнила наслідки хвороби з якою він боровся...

Діяльність Волонтер, поет

активний учасник благодійного та волонтерського рухів в Бердянському державному педагогічному університеті та місті Бердянську: засновник Благодійної Скрині БДПУ «Добродій»; співзасновник волонтерської ГО «НАШІ АТЛАНТИ»; автор одинадцяти друкованих видань, половина з яких – поетичні збірки.

У грудні 2022 року Степан Герилів видав збірку «Мій воєнно-поетичний календар», де зібрані понад 200 ранкових віршованих роздумів про війну, про тривоги, про ненависть до московських окупантів, про особистий внесок кожного на вівтар святої Перемоги.

Значну частину цих поезій розміщено на мистецькому порталі «Поезія вільних» Міністерства культури та інформаційної політики України».

“ПІД ЧАС ОКУПАЦІЇ ДУЖЕ ТРИВОЖИЛИ ТА
ЗЛИЛИ МОМЕНТИ, КОЛИ ЗНИКАВ ІНТЕРНЕТ
ЧИ ТЕЛЕФОННИЙ ЗВ’ЯЗОК, ХЛІБ У МАГАЗИНАХ,
ТРИВОЖИЛИ ПОХМУРІ ПОСТАТІ БЕЗПОРАДНИХ
БЕРДЯНЦІВ...”

ТВОРИМ, ДЕРЗАЙМО НА БЛАГО
РІДНОЇ УКРАЇНИ! ЇЙ ЦЕ
ДУЖЕ ПОТРІБНО! 99

С. ГЕРИЛІВ

Майже нічка Бердянськ вкрила,
Але ми не склали крила,
Спокійненько щоб заснути,
Бо сердець наших вітрила
Така злість заповонила
До кремлівського банкрута,
Що, збираючи отруту
Злості й ненависті світу,
Зможем спільно отруїти...

С. Герилів

НАЙСТРАШНІШЕ БУЛО, КОЛИ
ПРИЙШЛО ПОВІДОМЛЕННЯ,
ЩО ОКУПАНТИ ПРИЙШЛИ В НАШ
ГУРТОЖИТОК І СТУДЕНТІВ
ВИГНАЛИ У ПІДВАЛ. ЦЕ БУЛО
ДЛЯ МЕНЕ ТАКЕ РАНИМЕ
І ТАКЕ ЯКЕСЬ НЕ ЗРОЗУМІЛЕ.
ЗІ СЛЮЗОМИ НА ОЧАХ Я ЦЕ
ВСЕ ПЕРЕШИВАВ

ПОКИ ВІЙНИ ІЩЕ ТРИВАТИ,
ТО Й СЛОВО МАЄ ВОНУВАТИ!

«ЗАВДЯКИ» ЗЛОСТІ ТА
НЕНАВИСТІ ДО РАШИСТІВ-
ОКУПАНТІВ, МОЯ ВІЧНА ЛЮБОВ
ДО УКРАЇНИ, ЗВИЧАЙНО,
ДОКОРІННО ЗМІНИЛИ ТЕМАТИКУ
МОЇХ ПОЕТИЧНИХ ОДКРОВЕНЬ.
ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ ВІРШІВ
ТАКИЙ – КОЖНІСІНЬКОГО
ДОСВІТНЬОГО РАНКУ ВМИКАЮ ПК,
ЗАХОДЖУ НА СВОЮ СТОРІНКУ
У ФБ І ЕКСПРОМТОМ МУЗА МОЯ
ДОРОГЕНЬКА НАШІПТУЄ МЕНІ
НА ВУШКО ПОЕТИЧНІ РЯДОЧКИ...

10. 03. 22:

[illegible]

17. 03. 22:
 ПРАВИЛО ТА АСНО,
 ВО ДНА НЕПРАВА,
 Не-ПРАВА ПРАВА,
 Какво и какво —
 Во право право,
 Точно не право,
 Не-ПРАВО ПРАВО

25. 02. 22:

Доля наша непроста —
ранок п'ятниці настав,
Щоб про себе сповістити:
Дай нам, Боже, пережити:
Все, що творить збір з кремля,
Бо здрігався земля,
Гинуть в нас захисники,
Ми ж — стискали кулаки,
Щоб відлучити в собі мільч,
Щоби з наших нині личч
Не сповзала замість її обрива
До московської тварюки,
Щоби з нашого вже виду
Кожна «рускаля» надлюка
Второпала, що вся «сранка»
Захляпана кров'ю нашою...

07. 03. 22:
ПРОКІННУВШИСЬ, ПРИЙШОВ ДО ТЯМН...
Я МЕНІ РАПТОМ ПОТІЛОСЬ
ВІДПОВІДЬ: ЯКЩО НЕ ПОТІЛОСЬ, ТО НЕ РАПТОМ

22

Деякі уривки зі збірника віршів
Степана Гериліва 2022 року

Мій
Военно-поетичний
календар

Науково-популярне видання

Мистецтво в окупації. Рефлексія

Підписано до друку 17.06.2023 р.
Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 4,65
Наклад 90 пр.

ТОВ «Альянт»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 6749 від 08.05.2019 р.

08130, Київська обл., Києво-Святошинський р-н,
с. Петропавлівська Борщагівка,
вул. Соборна, 10-Г, прим. 201
Тел. (099) 980-14-97

Тиша окупованих міст, ізоляція від світу та навіть один від одного – паралізують. Мистецтво і творчість не можуть існувати в кайданах. Страшно бачити жахіття війни, та не менш страшно нічого не бачити, не чути й не мати можливості говорити, коли тебе переповнюють різні емоції. Саме в таких умовах опинилися тисячі митців та діячів культури України з окупованих міст. Цей дискурс необхідно підіймати. Зараз час говорити про поневолену еліту нашого суспільства.

Перед українським мистецтвом постала місія продукування нових смислів та цінностей як основи становлення громадянина-патріота, готового попри все продовжувати самовіддано розбудовувати суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну українську державу, зміцнювати її національну безпеку, сприяти громадянському миру й злагоді в суспільстві.

Ми показали, якими були життя і робота митців та культурних діячів в окупованому місті Бердянськ та після виїзду з окупованої території, намагаючись через це розкрити загальну картину творчих викликів під час окупації. Жодна з цих історій не може залишитися непочутою.

Важливим є не лише факт творчості, а і її інтерпретація, розуміння та прийняття соціального та політичного контексту, в якому вона створюється.

Маємо сподівання, що ця книга стане не просто збіркою історій, а гучним криком проти придушення творчості, проти втрати людського голосу. Цей крик – за мир, за волю, за право кожної людини висловлювати свої думки та емоції. Ми віримо, що голос митців буде почутий.

«Мистецтво в окупації» – це не просто книга. Це відкритий лист світу. Мистецтво – це дзеркало, в якому ми бачимо не тільки своє відображення, але й своє майбутнє. Мистецтво – це голос, який не можна заглушити, навіть коли всі інші голоси мовчать.

Ми закінчуємо цю книгу з відчуттям вдячності всім тим, хто дав нам змогу поглибитись в їх історії. Від талановитих дітей до визнаних у світі професіоналів, які відкрили нам власний світ під час війни. Ваша витримка, сміливість і творчий дух є натхненням для всіх нас.

«Мовчати не можна говорити» – час правильно поставити кому.

Яна Сичікова
Менеджер проекту

Автори проекту: представники
**Бердянського державного
педагогічного університету**

Наталя Цибуняк
Психолог

Ганна Лопатко
Менеджер

Анастасія Полівко
Аналітик проекту

Сергій Ковачук
Дизайнер

